

אבל אם רצה לדון עמו בעירו אלא שאינו חפץ ב' שביד התובע & מסרב לירד לדון או (ד) של

פסחיתא מג' וסבירא זי נרמא דס' רש"י גס כן ולכן פי' לרש"י בתי' דר"א דאמר דא כשר דכתיב בלדק וכו' דס' דלחין ע"פ וס' תו' דר"א ומדלורייא דר"א
ע"פ כתיב רק גזירה הכותב וכו' דלפני' יוחא דר"א ודאי ליתא דשמואל דהא ל"ש שליח קעבד דעבר ע"ד משלחו כנ"ל ובגמ' דאמרין דר"א
אית ליה דשמואל ולכן מפרש רש"י דלי' ע"פ ולא בעינן מומחה ושלוח' דמומחין כלל ובזה אית' דברי הגמ' על גמ' דסגמ' ס"ל דע"כ רבא נמי
ס"ל בברייתא דלקמן דיתיד מומחה דן וביינו כמ"ש דאף דע"פ כ"כ מכל מקום בלדק תשפוט וכו' מורה דסגי בחד מומחה ואם כן לר"ד להיות לרבא
שני תקנות הא' דבעינן ג' משום יושבי קרנות והא' דלא בעי על כל פנים חד מומחה כדניו של תורה משום ג"ד ופרקי הגמ' מ"א בין רבא לר"א דל"ל
דנהלקו בפ' השמעה ורבא דמיקא ל' תקנתא דיושבי קרנות דהא גס רבא על כרחך ס"ל סך תקנה דלכ"ע יתיד מומחה כשר דבר תורה כמש"ל ואם
אין מה דתקנה דרבא ל' השמעה למ"ד ע"פ וז"ל ב' תקנות כמו שכתב' משום יושבי קרנות ומשום ג"ד יומא כר"א דמשנה כמ"ד חין ע"פ ואם כן
חין לנו רק חד תקנה דיושבי קרנות ומשני הגמ' סך מילתא דשמואל וכו' אם כן דלרבא לית ליה דשמואל לפרש כך במשנה ד"מ בשלשם היינו מתחילין
אבל בדיעבד דתין כשר אף בפחות דלשנא דמשנה בדיעבד משמע וגס הא הוי דומיא דגזילות וחבילות בשלשם דשם דיעבד לכ"ע דתלתא אלהים כתיבי
ולכן הולקי' רבא לומר דמשנה ס"ל ע"פ ואם כן אף דדברי תורה חד מומחה כשר מכל מקום צ"ל דלשונא דמשנה כותב לא הפירות ד"מ צ"ל בתחילה
שליחות לאה ע"י הרשב"א סמוכים כלל ולא בעינן סמוכים כלל דברי תורה וכו' ולא קשיא קו' הב"ה וצ"ל הג"ל דנימא סך דינא דרמ"ס דבעינן
דיושבי קרנות הארזים מתחילין ג' אבל לא בעינן סמוכים כלל דברי תורה וכו' ולא קשיא קו' הב"ה וצ"ל הג"ל דנימא סך דינא דרמ"ס דבעינן
תלתא דגמירי א"צ דחזו אינו דהא אף לרבא דברי תורה חד סמוך כשר וז"ל ג' רק משום יושבי קרנות דאי אפשר דלית בזה חד דגמירי וא"כ אף
הוא מורה צאי' ב' חד כשר כשיטת הר"א וכן וכן יא' לנו מזה דחד סמוך כשר לדון ד"ת לכ"ע ואינם מומחים דעבי' ג' אף בדיעבד אי דנו בפחות
דינוסם בעל משום ביטול שליחות וסבירא' כנ"ל ובזה סובבים דברי הרמב"ם מ"ס ספ"ב הלכה יו"ד דד"ת חד כשר דכתיב בלדק וכו' ע"פ עוונתו אחד
כמו' דהא ס"ל ע"פ כמ"ס בפ"ס א"ן שליחותיו קעבדינן ס"מ דס"ל ע"פ וא"כ ד"ס דיתיד כשר היינו סמוך ומ"ס אחר כך דליתא לדשמואל ופסק
כר"א דשנים שדנו חין דיוסם דין היינו בלתי סמוכים דודאי דכסמוך הא פסקו כל הפוסקים וכן הרמב"ם וברייתא שלימה יתיד מומחה דן דיני
ממונות יתיד ואם כן דלדיוסם כדיוסם פשיטא דכיון דקיי"ל ע"פ ובעינן סמוכים רק שליח קעבדי דדיעבד חין דיוסם דין השני השליחות וא"כ רשות
מסמכים לדון וסדרן לד"ת דסדיוס דינו בטל וא"ס וכן וכל דברי הרמב"ם ברורים חין בזה נפתל ועיקרם כלל וגס דעת הסמ"ע דכתב דדברי
תורה חד כשר יב' לפרש היינו חד סמוך דהא כה דברי בר"ם ס"א דעיוס פרושות כתיב וכן כסודאם וכלואם בעינן סמוכים ד"ת ופשוט' . אך מ"ס
הסמ"ע דכן משמע ברא"ס ובינו דהר"א דהעתיק סך דר"א דחד נמי כשר ל"ל בן דלרש"י יקשה דהא פסק דלא כשמואל רק כר"א דב' שדנו ח"ד
דין וז"ל כמס"ל ברמב"ם דהא הוא ס"ל כהר"א דה"א אף דס"ל ע"פ מ"ס לעינן דיוסם לא נתישבו וקרא פסק מור' דיתיד דיוסם דן ואם כן דלר"א
אף דס"ל ע"פ מכל מקום לא בעי מומחה אפילו יתיד אם כן ליתא לשטונה כל מש"ל בישוב דברי הרמב"ם וא"כ דבריו סותרים זא"ז וגס חין אפשר
דפסק כר"א ח"כ א"כ מהסותר למומחה כסודאם וכלואם ולא כן כ' הר"א בר"ם פקדן דהא דסגי כסדיוסות כסודאם וכלואם משום שליח' קעבדי
אלא ברור דלס"ל להר"א להסכתא כר"א והא דהביאו ללמוד ממנו דס"ל דחד גמיר אף דלדק תרי ס' יושבי קרנות מכל מקום כשר א"כ מניס ללמוד
לרבא דמ"מ בזה חד דגמיר דכשר דבזה לא נחלק רבא אר"א דלג"ל הג"ל דסך ח"כ כהנ"ל אלא ודאי דבזה מורה רבא משום ג"ד סגי בחד דגמיר וכן
הביאו ובשג"ר מהר"א דדיוק בלשנא דמניס מוכח דלילית בזה חד דגמיר דפסול וא"כ משמע דכן לרבא דאלו ס"ל לרבא דבעינן תלתא דגמירי מה זי' דדייק
לר"א דני"א דחד גמיר דפסול ולכן דקון דברי כסוד דב' דהר"א חוקק ארמ"ס וס"ל דסגי בחד דגמיר ועובדו המפורשים דאי' מקומו ברא"ס לפי דלקיי"ל כר"א
ולפמ"ס יוחא דל"כ ליתא לור"ד הביא הר"א דלקיי"ל עוונתו וא"ס ודוק. ובצ"ל כבד דהר"א פוסק כר"א ומכל מקום ליתא לדשמואל דמדברין ס"ל לר"א
בעינן ג' ודבריו ליתא דהא לר"א ל"כ מומחים דס"ל ע"פ ל"כ אדיוסם וסבירא' ס"ל דבעינן רק שליחות קעבדינן וזהו דלא כר"א ופשוט' (הגה מהסגחן מהמבר)
ואי קשיא ח"כ דפרקי אי' ע"פ כתיב לבני מומחין וא"ס ע"פ ל"ל ג' אף דע"פ גס כן קשה ל"ל ג' דהא ר"א ע"כ נמי דריש בלדק וכו' לבין כסדיוסות
דיתיד מומחה דן ד"ל בל"א לרש"י דפי' עשו לא ישלמו הואיל וצאו ברשות וק' א"כ דיני גזילות שדנו כסדיוסות כמ"ס תו' אי עשו לא ישלמו דתי' בגמרא
ל"ל ג"ס דלגזל חין ג"מ אי עשו ומשלמתי או לא כיון דיש דין דיינא יומע לגזל ופשוט' ובי' ס"ד לומר דהא דקאן דן הדיון וכו' ל"ל בדין גזילות וז"ל דל"פ
בין דין לדין הואיל וצדין הלאה ישלמו כן בדין גזילות ישלמו ופ"י א"כ בזה י"ל ל"פ כי אינו דבגזילות לור"ד ג' הדיוסות ודאי דתלתא אלהים כתיבי ס"ה
בג' בדיני הלאה רק וזה ודאי מהקנת' דרבנן חין לפסול בדיעבד וא"כ קו' הגמרא כן בשלמא ע"פ ל"כ ל"ל ג' ד"ל לא פלוג משום גזילות והא דמעבד
יעבד היינו דשניו שליחות כנ"ל משא"כ אי חין ע"פ ל"ל ג' ואי ל"פ עכ"פ בדיעבד לאוי דין ולמה ס"ל לר"א חין דיו דין דוק וזהו שהיה לרש"י הכרה
לומר דר"א ס"ל אין ע"פ ולא פי' דגס הוא ס"ל ע"פ רק בלדק וכו' מורה דחד כשר דר"א לס"ל ל"פ דאי ס"ל ח"כ טעם למא' ג' וכו' וא"כ בגזילות דודאי
בעינן ג' דגמירי כמ"ס רמ"ס לר"א כן הוא לר' אחא בגזילות וא"כ ק' עשו לא ישלמו וז"ל משום דנפישו יושבי קרנות הא בעינן ג' דגמירי ולכן פי' רש"י
דר"א ס"ל אין ע"פ וז"ל כי אמרין עשו לא ישלמו היינו סביי דנחשו ברשות התורה דד"ת ל"כ מומחין וסגי כסדיוסות אבל בגזילות דד"ת בעינן מומחין לא
הוי נחשו ברשות וישלמו וא"ס דברי רש"י מוכרחים . ולכן כהר"א דס"ל דלא כרש"י דאף ר' אחא ס"ל ע"פ כקו' הו' וא"כ ק' ליה עשו בגזל לא ישלמו
לכן ס"ל דלא כרמ"ס דאף לר' אבדו דבעינן ג' מומחים מ"מ תקנו חכמים בחד דגמיר וא"כ ס"ה בגזילות ושפיר יש לחוש אף בגזל דנפישו יושבי קרנות
ולכן ישלמו דוק . ובזה י"ל דברי הרמב"ם דודאי י"ל אף דקאן מדרבנן בעינן ג' מ"מ שמיס ח"ד דין כמ"ס הגמרא סוכה דל"כ מ"מ בין דין רבא
לר"א ול"ל סך ח"כ א"כ בעינן ג' דגמירי או רק חד דהא מהך עשו לא ישלמו וכו' מוכח כהר"א דסגי בחד וכן המשך הגמרא ח"ס עשו לא ישלמו וכו' וז"ל
דלא כרמ"ס וק' א"כ מה ח"כ וצ"ל דברי רמב"ם דס"ל קושית הו' דהא בעינן נז"ל ביד אף לפי' רש"י ק' דע"י ח"כ נחית ברשות דמי יזה לנו"ל ביד
והרי זה גזל גמור וז"ל כתי' הו' דקאי להך מ"ד דס"ל דלגזול ישלם וא"כ ס"ל לא שיעט הגמרא להך מ"ד וז"ל כמש"ל דלא כרמ"ס וז"ל ח"כ דשמואל אבל
לפי דקיי"ל דבעינן נז"ל ביד וא"כ לכן עשו לא ישלמו כמ"ס תו' וא"כ שפיר י"ל דינו של רמ"ס וזהו דלא כרמ"ס וז"ל ח"כ דשמואל אבל
לסדרתו דלכ"ע אף דיימסם דין אפילו לר"א דוק גס ס"ל ברמב"ם ודאי אי' שפיר דבעינן ג' משום יושבי קרנות בזה בדיעבד דיוסם דין אבל אי' הטעם משום
לא פלוג בין דיני גזל אף בדיעבד מעבד כמו בגזל דהא לא פלוג ח"כ י"ל דהוי בזמן המשנה היה גזל דוקא מומחים וז"ל ל"פ וז"ל משום יושבי קרנות ח"כ
דימסם דין אבל עכשיו דליתא מומחים ובגזל דמיס הדיוסות ח"כ שייך לא פלוג ואף בזה בעינן בדיעבד ג' ולכן פסק כן הרמב"ם ובזה הוגה לו מ"ס דקיי"ל
כר"א מהך דר"ס וקיי"ל דלא כשמואל דחזו הכל לדיון דשייך לא פלוג משום גזלה (דוק) : ב' חד יודע סברות וכו' כאן סתם הש"ע כהר"א והלא כרמ"ס
דא"כ ג' גמירי רק בחד סגי ויש לרקדק דבס' כ"ס סב"ל העתיק דברי תשובת הרי"ף דנקבלת עדות לר"ך ג' מומחים משמע דבחד דגמירי ל"ס דוחק
נחלק דשם לר"כין להיות בקיאים בתי' לעדים ודקדוקי דברי העדים דאף דכתבונת הרי"ף מזהר כן מ"מ סתמית לטון מחבר שם ל"מ כן רק לר"כין